

Paulus, onze liefste vijand¹

In de kerk van Wechelderzande staan ze vredevol naast elkaar bij de ingang van de kerk: de gepolychromeerde beelden van Petrus en Paulus. Wel opvallend dat ze zo vaak samen vernoemd worden, samen de patroonheiligen zijn van sommige kerken; bloedbroeders zouden we zeggen. Helaas, niets is minder waar!

Paulus in de kerk van Wechel, Foto: Rosette Dillen

Wanneer Paulus "het licht" zag en hem "de schellen van de ogen vielen" te Damascus, werd hij van het ene ogenblik op het andere van christenvervolger apostel, een naam die hij zichzelf toe-eigende. (Galaten 1: 13-19) Paulus heeft Jezus van Nazareth nooit persoonlijk gekend en behoorde zeker niet tot de twaalf waarvan hij zich de naam toe-eigende. Men zou toch verwachten dat Paulus nadat hij "het licht" gezien had, zich naar Jeruzalem zou

begeven om er de leerlingen van Jezus te ontmoeten. Niet dus! Paulus trok zich terug in de eenzaamheid om te bezinnen. (Galaten 1: 16-17)

Na een tijd van bezinning duikt Paulus omstreeks het jaar 40 plots terug op in Antiochië, de op twee na grootste stad van het Romeinse Rijk. Daar woonde een grote gemeenschap Helleense Joden. Deze waren nog wel godvrezend maar voelden zich minder aangetrokken door de besnijdenis en de joodse spijswetten. Velen van hen voelden zich ook thuis op de huiskamerbijeenkomsten van de messianisten. In de plaatselijke godsdienstbeleving speelde het van oudsher gekende entheos (= goddelijke bezetenheid) een grote rol. Ze genoten er van de lawaaierige, bevlogen bijeenkomsten van de gelovigen, die geïnspireerd door de Geest, tot tongentaal overgingen en visioenen kregen. Daarnaast ontdekten ze dat ze, eenmaal gedoopt, volledig in de gemeente werden opgenomen en, niet zoals in de gewone synagogen, de tweede rang kregen toebedeeld.

Ondertussen leefde de Jezusgemeenschap, de Joden-christenen, samen in Jeruzalem. Zij bezochten de tempel en vierden agape, de gezamenlijke maaltijd, en hielden zich aan de (spijs)wetten van het joodse volk. Toen het bericht van de prediking in Antiochië de Jezusgemeenschap ter ore kwam, waren zij niet weinig verrast en nieuwsgierig; erg nieuwsgierig naar wat daar verteld werd. Bij de Jezusgemeenschap overheerste nog sterk de overtuiging dat men besneden moest zijn en de wetten moest navolgen om tot de gemeenschap toegelaten te worden. Men wist niet goed wat men moest aanvangen met wat in Antiochië gebeurde. Daarom besloot men [Barnabas](#) op onderzoek te sturen. Barnabas was een Cyprioot die Armeens en Grieks sprak en uit de diaspora kwam: als het ware de man die de twee strekkingen vertegenwoordigde. Hij kende ook verschillende gemengde

¹ Titel ontleend aan het boek van Karen Armstrong: [Paulus, onze liefste vijand](#), 2015

gemeenten buiten Judea. Het klikte zo goed tussen beiden dat zij besloten samen op te trekken en het evangelie te gaan verkondigen in de joodse diaspora en daarbij het **christendom open te stellen voor niet-joden**. Besnijdenis en het naleven van de joodse spijswetten waren niet meer noodzakelijk om christen te worden, dit in tegenstelling tot de Jezusbeweging in Jeruzalem.

Deze tegenstelling leidde tot oeverloze discussies en daarom werd besloten een delegatie uit Antiochië naar Jeruzalem te zenden en er de "steunpilaren" om advies te vragen. Eind 48 vond de ontmoeting plaats. Na heel wat discussie en over-en-weer-gepraat werd een compromis bereikt: **Petrus** zou een zendingsoverdracht onder de Joden en Paulus onder de heidenen leiden. Deze zendingen werden als gelijkwaardig beschouwd. **Jacobus**, de broer van Jezus, was echter niet akkoord. Hij legde de heidenen onder Jezus' volgelingen toch de spijswetten op.

Het conflict werd uiteindelijk in Antiochië uitgevochten, toen Petrus er op bezoek was. Bij de agape had Petrus aanvankelijk bij de heidense gelovigen aangeschoven. Daarmee waren de gezanten uit Jeruzalem niet opgezet. Uit angst voor hun afkeuring nam hij afscheid van zijn disgenoten en voegde zich bij de joodse volgelingen. Zo zat Paulus uiteindelijk alleen tussen zijn "heidense" broeders en zusters. Zelfs Barnabas had zich bij Petrus gevoegd. Paulus was woedend en keerde zich meteen af van de Jezusgemeenschap.

Dit was als het ware het eerste schisma binnen de jonge christengemeenschap geweest: een breuk tussen de heiden-christenen en de Joden-christenen. De Jezusgemeenschap is bij de opstand van **Simon Bar Kochba** – die zich ook als Messias had uitgeroepen – in 132-136 samen met alle Joden uit Jeruzalem verdreven. Een deel is gevlucht naar Syrië om daar voort te leven in een nog steeds bestaand monofysitisch christendom (= één goddelijke natuur in Christus).

Op bedevaart met Stan Raeymaekers ("Hassel") van Lille naar Scherpenheuvel (1948-2024)

Ronny Vermeiren

Nu de vele natte maanden van de eerste jaarthelft misschien wel echt voorbij zijn en we beseffen wat 'Moeder Natuur' ons van frisgroen lindeblad brengt, kondigen zich niet alleen de welgekomen fietstochten aan, maar dit is ook het seizoen van de voettochten en bedevaarten naar Scherpenheuvel vanuit de Kempen.

Evenzeer zoals het christelijke kerstfeest het Germaanse Joelfeest verving, zo ook wordt sinds mensenheugenis in mei, na de maartse buien en aprilse grillen, gevierd dat de natuur de vruchten uit de grond tovert. Dan toont de nederige mens zijn dankbaarheid aan Moeder Natuur, in onze christelijke traditie uitgebeeld als Moeder Maria. De Mariaverering gaat dan ook al eeuwen mee. Geen gehucht of sierlijke boom in een dorp, of er is wel een kapelletje in te vinden, in de meimaand opgetooid met kleurrijke bloemen, echte of papieren; het perkje ervoor netjes gewied en geharkt, een kaars erbij en meestal nog een bankje waar het

fijn vertoeven is in de lommerte van het ontluikende bladgroen.

Stan Raeymaekers midden jaren '70. Op een 30ste april. Het kapelletje van de 'House' (Houtzijde) was pas herschilderd en van bloemen voorzien. Hij speelde een stukje op zijn accordeon in gezelschap van veel geburen.

Sinds 1948 naar Scherpenheuvel...

Bij sommige van deze kapelletjes wordt nog gebeden en blijven de mensen nabuurtten. Zo ook in de Valvekenstraat in Lille, ter hoogte van